

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DIH-023-4(5)/15/JS

Warszawa, 16 lutego 2015 r.

DECYZJA DIH-1/ 12 /2015

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267, z późn. zm.), art. 1 ust. 3, art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 148, z późn. zm.), art. 40a ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2014 r. poz. 669, z późn. zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po rozpatrzeniu odwołania przedsiębiorcy Rajmunda Brzykcy prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą „ZPUH Rajmund Brzykcy Sklep Rybny Karaś” w Katowicach, od decyzji Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej nr HU.8361.158.2014/99DEC/14 z dnia 12 grudnia 2014 r. (nr akt sprawy: HU.8361.158.2014), na mocy której, wymierzono ww. przedsiębiorcy dwie kary pieniężne, tj.:

- I. w oparciu o przepis art. 40a ust. 1 pkt 4 ww. ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych – karę w wysokości 1.000 zł (słownie: tysiąc złotych) z tytułu wprowadzenia do obrotu dwóch partii zafałszowanych ryb oferowanych do sprzedaży bez opakowań, z uwagi na podanie w ich oznakowaniu zaniżonej zawartości glazury,
- II. w oparciu o przepis art. 40a ust. 1 pkt 3 ww. ustawy o jakości handlowej – karę w wysokości 600 zł (słownie: sześćset złotych) z tytułu wprowadzenia do obrotu dwóch partii produktów nieodpowiadających wymaganiom w zakresie jakości handlowej z uwagi na nieprawidłowe oznakowanie.

utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

UZASADNIENIE

W toku kontroli przeprowadzonej w dniach 09 – 13 października 2014 r. przez inspektorów reprezentujących Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Katowicach, zwanego dalej również „*Śląskim WIIH*”, w sklepie rybnym „Karaś” mieszczącym się w Katowicach przy ul. Juliana Orдона 7, należącym do przedsiębiorcy

Rajmunda Brzykcy prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą „ZPUH Rajmund Brzykcy Sklep Rybny Karaś” w Katowicach, zwanego dalej również „stroną”, zakwestionowano:

I. dwie partie filetów rybnych mrożonych glazurowanych oferowanych do sprzedaży luzem o wartości 835,80 zł, tj.:

- 27 kg filetów z flądry ze skórą, mrożonych z glazurą, oznaczonych datą ważności „04.03.2016”, wyprodukowanych przez All-Fish Handelsgesellschaft mbH Eckernförder Strasse 313, 24119 Kronshagen/Germany, w cenie 19,90 zł/kg, ze względu na podanie w cenniku dostępnym dla konsumentów, informacji o zawartości glazury 5% podczas gdy z oznakowania producenta znajdującego się na opakowaniu zbiorczym wynikało, że zawartość glazury wynosiła 20%;
- 15 kg filetów tilapii nilowej bez skóry, głęboko mrożonych z glazurą, oznaczonych datą minimalnej trwałości „09.01.2016” i numerem partii „VN 530 VI 026”, importowanych przez Eurofish Sp. z o.o. w Szczecinie, w cenie 19,90 zł/kg, ze względu na podanie w cenniku dostępnym dla konsumentów, informacji o zawartości glazury 20% podczas gdy z oznakowania producenta znajdującego się na opakowaniu zbiorczym wynikało, że zawartość glazury wynosiła 30%;

zwanych dalej również „filetami”.

Podanie w cenniku dostępnym dla konsumentów nieprawdziwej (zdecydowanie niższej zawartości glazury w stosunku do zadeklarowanej na opakowaniach zbiorczych przez producentów) wprowadzało konsumentów w błąd i stanowiło zafałszowanie w rozumieniu art. 3 pkt 10 lit. c ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2014 r. poz. 669, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o jakości handlowej”.

Dodatkowo w miejscu sprzedaży ww. filetów nie podano:

- nazwy albo imienia i nazwiska producenta (w przypadku obu partii filetów),
- wykazu składników (w przypadku filetów z tilapi)

co naruszało § 17 ust. 1 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 lipca 2007 r. w sprawie znakowania środków spożywczych (Dz. U. Nr 137, poz. 966 z późn. zm.) obowiązującego w trakcie trwania kontroli zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie znakowania”,

- obszaru połowu oraz metod produkcji, co naruszało obowiązujące w trakcie trwania kontroli przepisy, tj: art. 4 ust. 1 lit. b, c rozporządzenia Rady (WE) nr 104/2000 z dnia 17 grudnia 1999 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury (Dz.U. L 17 z 21.1.2000 s. 22 z późn. zm.) zwanego dalej „ rozporządzeniem 104/2000” w związku z art. 5 rozporządzenia Komisji (WE) nr 2065/2001 z dnia 22 października 2001 r. ustanawiającego

szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 104/2000 w zakresie informowania konsumentów o produktach rybołówstwa i akwakultury (Dz.U. L 278 z 23.10.2001 s. 6 z późn. zm.) zwanego dalej „*rozporządzeniem 2065/2001*” ,

II. dwie partie produktów o wartości 693,30 zł, tj.:

- 8 opakowań a'1 kg krewetek obranych, gotowanych z ogonkiem, mrożonych, oznaczonych datą minimalnej trwałości „05.2016” i numerem partii „D-8789”, importowanych przez T.S. Oude Leeuwenrui 40, 2000 Antwerpen, w cenie 69,90 zł/op., zwanych dalej „*krewetkami*” z uwagi na naruszenie § 26 ust. 1 pkt 2 oraz § 14 ww. rozporządzenia w sprawie znakowania poprzez niepodanie okresu ich przechowywania przez konsumenta wraz temperaturą przechowywania lub wymaganym rodzajem wyposażenia do przechowywania oraz niepodanie w tym samym polu widzenia nazwy środka spożywczego, zawartości netto oraz daty minimalnej trwałości,
- 9 kg kostki z fileta mintaja luzem, oznaczonej datą minimalnej trwałości „08.06.2015” i numerem partii „130608113005J”, wyprodukowanej dla: Castelmar Sp. z o.o. w Gdyni, konfekcjonowanej przez Aquarian Sp. z o.o. w Gwdzie Wielkiej, w cenie 14,90 zł/kg zwanej dalej „*kostką z mintaja*” , z uwagi na naruszenie: § 17 ust. 1 pkt 1 i 2 ww. rozporządzenia w sprawie znakowania (brak nazwy albo imienia i nazwiska producenta oraz wykazu składników) oraz art. 4 ust. 1 lit. b, c rozporządzenia 104/2000 (brak obszaru połowu oraz metod produkcji).

Ustalenia kontroli udokumentowano w Protokole kontroli z dnia 13 października 2014r. (nr akt: HU.8361.158.2014) oraz załączonych do niego fotografiach ww. produktów.

Pismem z dnia 12 listopada 2014 r., Śląski WIIH poinformował przedsiębiorcę Rajmunda Brzykcy prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą „ZPUH Rajmund Brzykcy Sklep Rybny Karaś” w Katowicach o wszczęciu postępowania administracyjnego w przedmiocie wymierzenia, na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy o jakości handlowej, kary pieniężnej z tytułu wprowadzenia do obrotu dwóch partii produktów nieprawidłowo oznakowanych oraz dwóch partii zafałszowanych filetów rybnych. Strona w piśmie tym została poinformowana o przysługującym jej prawie do wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów. Ponadto Śląski WIIH wezwał stronę do przekazania informacji o wielkości osiągniętego przychodu i obrotu w poprzednim roku. W odpowiedzi na powyższe, strona złożyła oświadczenie z dnia 21 listopada 2014 r., o zaliczeniu się do kategorii mikroprzedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. 2013 r., poz. 672 z późn. zm.).

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, decyzją nr HU.8361.158.2014/99DEC/14 z dnia 12 grudnia 2014r. (nr akt sprawy: HU.8361.158.2014), Śląski WIIH wymierzył ww. przedsiębiorcy w oparciu o art. 40a ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy o jakości handlowej, dwie kary pieniężne w łącznej wysokości 1 600 zł (słownie: tysiąc

sześćset złotych) z tytułu wprowadzenia do obrotu dwóch partii zafałszowanych filetów rybnych oraz dwóch partii produktów nieprawidłowo oznakowanych.

Pismem z dnia 22 grudnia 2014 r., strona złożyła do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej również „Prezesem UOKiK”, odwołanie od ww. decyzji, wnosząc o – jak się wyraziła – anulowanie kary finansowej.

Uzasadniając odwołanie strona stwierdziła, że informacje handlowe dla klientów podawane były na podstawie danych zawartych na opakowaniach zbiorczych produktów oraz że nie było jej zamiarem wprowadzanie konsumentów w błąd co do jakości oferowanego towaru. Strona zwróciła uwagę na fakt, że są to pierwsze nieprawidłowości odnotowane w jej sklepie i w związku z tym zdaniem strony, decyzja o ukaraniu jej jest krzywdząca.

Pismem z dnia 15 stycznia 2015 r., Prezes UOKiK poinformował przedsiębiorcę Rajmunda Brzykcy prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą „ZPUH Rajmund Brzykcy Sklep Rybny Karaś” w Katowicach, że przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie, stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje na podstawie art. 10 k.p.a., prawo do zapoznania się z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Strona skorzystała z przysługujących jej uprawnień i w piśmie z dnia 21 stycznia 2015 r. złożyła wyjaśnienia oraz zwróciła się z prośbą o odstąpienie od wymierzonej kary pieniężnej. Zdaniem strony ukaranie jej za brak informacji o okresie przechowywania przez konsumenta w przypadku opakowań krewetek jest krzywdzące, bo takiej informacji nie zamieścił producent ani importer towaru. W opinii strony podobna sytuacja miała miejsce w przypadku oferowanej przez jego sklep kostki z filetów z mintaja i zarzutu braku informacji dotyczących nazwy lub imienia i nazwiska producenta, wykazu składników oraz obszaru połowu.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. U. L 31 z 1.2.2002, s. 1 z późn. zm.) – zwanego dalej „rozporządzeniem nr 178/2002” – podmioty działające na rynku spożywczym i pasz zapewniają, na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji w przedsiębiorstwach będących pod ich kontrolą, zgodność tej żywności z wymogami prawa żywnościowego właściwymi dla ich działalności i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów. W myśl art. 17 ust. 2 tego rozporządzenia, państwa członkowskie wprowadzają w życie prawo żywnościowe oraz monitorują i kontrolują przestrzeganie przez podmioty działające na rynku spożywczym i pasz odpowiednich wymogów prawa żywnościowego na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji. W tym celu Państwa Członkowskie zachowują system oficjalnych (urzędowych) kontroli i innych działań stosownych do okoliczności, z uwzględnieniem informowania opinii publicznej o

bezpieczeństwie i ryzyku związanym z żywnością i paszami, nadzorem nad bezpieczeństwem żywności i pasz oraz innych działaniach monitorujących, obejmujących wszystkie etapy produkcji, przetwarzania i dystrybucji. Państwa Członkowskie ustanawiają również zasady dotyczące środków i kar mających zastosowanie w przypadku naruszenia prawa żywnościowego i paszowego. Ustanowione środki i kary powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

W myśl przepisu art. 8 ust. 1 rozporządzenia nr 178/2002 prawo żywnościowe ma na celu ochronę interesów konsumentów i powinno stanowić podstawę dokonywania przez konsumentów świadomego wyboru związanego ze spożywaną żywnością. W szczególności, zgodnie z art. 16 tego rozporządzenia, etykietowanie, reklama i prezentacja żywności nie może wprowadzać konsumentów w błąd.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o jakości handlowej, wprowadzane do obrotu artykuły rolno-spożywcze powinny spełniać wymagania w zakresie jakości handlowej, jeżeli w przepisach o jakości handlowej zostały określone takie wymagania oraz dodatkowe wymagania dotyczące tych artykułów, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta. Definicja jakości handlowej zawarta w art. 3 pkt 5 ustawy o jakości handlowej obejmuje m.in. wymagania wynikające ze sposobu produkcji, opakowania, prezentacji i oznakowania artykułów rolno-spożywczych, nieobjęte wymaganiami sanitarnymi, weterynaryjnymi lub fitosanitarnymi.

Z dniem 13 grudnia 2014 r. zaczęło obowiązywać rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylecia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektywy Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz. U. UE L 304 z 22.11.2011 r., s. 18 z późn. zm.), zwane dalej „*rozporządzeniem nr 1169/2011*”.

W związku z powyższym również przepisy krajowe określające wymagania w zakresie oznakowania środków spożywczych musiały zostać dostosowane do postanowień tego rozporządzenia m.in. ustawa o jakości handlowej.

Jak wskazuje art. 6 rozporządzenia nr 1169/2011, każdemu środkowi spożywczemu przeznaczonemu do dostarczenia konsumentowi finalnemu lub do zakładów żywienia zbiorowego muszą towarzyszyć informacje na temat żywności zgodnie z tym rozporządzeniem. W myśl zaś art. 7 ust. 1 lit. a tego rozporządzenia, informacje na temat żywności nie mogą wprowadzać w błąd, w szczególności co do właściwości środka spożywczego, a w szczególności co do jego charakteru, tożsamości, właściwości, składu, ilości trwałości, kraju lub miejsca pochodzenia, metod wytwarzania lub produkcji.

Artykuł rolno-spożywczy zafalszowany, jak wynika z art. 3 pkt 10 ustawy o jakości handlowej, oznacza produkt, którego skład jest niezgodny z przepisami dotyczącymi jakości

handlowej poszczególnych artykułów rolno-spożywczych, albo produkt, w którym zostały wprowadzone zmiany, w tym zmiany dotyczące oznakowania, mające na celu ukrycie jego rzeczywistego składu lub innych właściwości, jeżeli niezgodności te lub zmiany w istotny sposób naruszają interesy konsumentów finalnych (podkreślenie Prezesa UOKiK), w szczególności jeżeli:

- a) dokonano zabiegów, które zmieniły lub ukryły jego rzeczywisty skład lub nadały mu wygląd produktu zgodnego z przepisami dotyczącymi jakości handlowej,
- b) w oznakowaniu podano nazwę niezgodną z przepisami dotyczącymi jakości handlowej poszczególnych artykułów rolno-spożywczych albo niezgodną z prawdą,
- c) w oznakowaniu podano niezgodne z prawdą dane w zakresie składu, pochodzenia, terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości, zawartości netto lub klasy jakości handlowej.

Należy zauważyć, że ww. definicja artykułu rolno-spożywczego zafalszowanego obowiązuje od dnia 13 grudnia 2014 r. na mocy art. 1 pkt 3 lit. b ustawy z dnia 7 listopada 2014 r. o zmianie ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1722). Poprzednie jej brzmienie, obowiązujące w dniu wydania zaskarżonej decyzji Śląskiego WIIH, różniło się jedynie tym, że wskazywało na naruszenie interesów konsumentów, a obecnie doprecyzowano, że chodzi o naruszenie interesów konsumentów finalnych, tj. ostatecznych konsumentów środka spożywczego, którzy nie wykorzystują żywności w ramach działalności przedsiębiorstwa spożywczego.

Poprzednie, wydane w oparciu m.in. o ustawę o jakości handlowej rozporządzenie w sprawie znakowania środków spożywczych, obowiązujące w dacie wydania zaskarżonej decyzji stanowiło, w § 17, że w przypadku środków spożywczych bez opakowań lub pakowanych przy sprzedaży, oprócz nazwy środka spożywczego podaje się m.in.:

- 1) nazwę albo imię i nazwisko producenta,
- 2) wykaz składników,
- 3) klasę jakości handlowej albo inny wyróżnik jakości handlowej, jeżeli zostały one ustalone w przepisach w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie jakości handlowej poszczególnych artykułów rolno-spożywczych lub ich grup albo jeżeli obowiązek podawania klasy jakości handlowej albo wyróżnika wynika z odrębnych przepisów,
- 4) w przypadku produktów rybołówstwa w rozumieniu pkt 3.1 załącznika nr 1 do rozporządzenia (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2005, str. 55, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 14, z późn. zm.) mrożonych glazurowanych - dodatkowo informację dotyczącą ilościowej zawartości glazury lub ryby albo owoców morza w tych produktach.

Informacje te należało podać w miejscu sprzedaży na wywieszce dotyczącej danego środka spożywczego lub w inny sposób w miejscu dostępnym bezpośrednio konsumentom.

Przepis ten został uchylony na podstawie art. 4 ustawy o zmianie ustawy o jakości handlowej. Powyższe wymogi w zakresie znakowania żywności oferowanej bez opakowań (luzem) zostały zawarte w § 19 obowiązującego obecnie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 29). Nowy przepis krajowy w sprawie znakowania środków spożywczych oferowanych luzem jest zgodny z przepisami zawartymi w art. 44 rozporządzenia 1169/2011.

Został również uchylony § 14 rozporządzenia w sprawie znakowania mówiący o konieczności podawania w tym samym polu widzenia nazwy środka spożywczego, zawartości netto oraz daty minimalnej trwałości. Obecnie wymóg podawania w tym samym polu widzenia nazwy środka spożywczego i zawartości netto został zawarty w art.13 ust. 5 rozporządzenia 1169/2011.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 rozporządzenia 104/2000 ryby i skorupiaki mogą być oferowane do sprzedaży detalicznej konsumentowi finalnemu, bez względu na sposób wprowadzenia do obrotu, tylko jeżeli właściwe oznakowanie lub etykieta wskazuje:

- a) handlowe oznaczenie gatunku,
- b) metodę produkcji,
- c) obszar połowu.

Natomiast art. 5 rozporządzenia 2065/2001 szczegółowo określał jak należy podać oznaczenie obszarów połowów.

Przepisy rozporządzenia 104/2000 obowiązywały do 12 grudnia 2014 r. i zostały uchylone przez rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury, zmieniające rozporządzenia Rady (WE) nr 1184/2006 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 104 (Dz.U. L 354 z 28.12.2013 s.1) zwanego dalej „*rozporządzeniem 1379/2013*”.

Uchylone zostało również z dniem 13 grudnia 2014 r. rozporządzenie 2065/2001 przez rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 1420/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. uchylające rozporządzenia (WE) nr 347/96, (WE) nr 1924/2000, (WE) nr 1925/2000, (WE) nr 2508/2000, (WE) nr 2509/2000, (WE) nr 2813/2000, (WE) nr 2814/2000, (WE) nr 150/2001, (WE) nr 939/2001, (WE) nr 1813/2001, (WE) nr 2065/2001, (WE) nr 2183/2001, (WE) nr 2318/2001, (WE) nr 2493/2001, (WE) nr 2306/2002, (WE) nr 802/2006, (WE) nr 2003/2006, (WE) nr 696/2008 i (WE) nr 248/2009 w następstwie przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013 w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury (Dz.U.UE L z dnia 28 grudnia 2013 r.).

Obecnie wymagania dotyczące informacji obowiązkowych dla konsumenta finalnego zawarte są w art. 35 ust. 1 i 2 oraz w art. 38 rozporządzenia 1379/2013.

Każdy, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze nieodpowiadające jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej lub deklarowanej przez producenta w oznakowaniu tych artykułów, na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, podlega karze pieniężnej w wysokości do pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie tych artykułów rolno-spożywczych do obrotu, nie niższej jednak niż 500 zł. Z kolei każdy, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze zafalszowane, podlega karze pieniężnej określonej w art. 40a ust. 1 pkt 4 ww. ustawy w wysokości nie wyższej niż 10 % przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, nie niższej jednak niż 1.000 zł.

Ustalając wysokość kary pieniężnej, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej uwzględnia, na mocy art. 40a ust. 5 tej ustawy, stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu działającego na rynku artykułów rolno-spożywczych i wielkość jego obrotów.

W niniejszej sprawie, w toku kontroli przeprowadzonej w placówce handlowej należącej do przedsiębiorcy Rajmunda Brzykcy prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą „ZPUH Rajmund Brzykcy Sklep Rybny Karaś” w Katowicach stwierdzono, że przedsiębiorca wprowadził do obrotu dwie partie produktów rybołówstwa (krewetki oraz kostkę z mintaja) nieprawidłowo oznakowanych oraz dwie partie zafalszowanych filetów rybnych, co zdaniem Śląskiego WIIH naruszało obowiązujące przepisy.

Mając na uwadze powyższe, Śląski WIIH uznał, iż należało wymierzyć karę pieniężną w oparciu o art. 40a ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy o jakości handlowej. W opinii Prezesa UOKiK ustalenia kontroli wskazywały na popełnienie czynów opisanych w tych przepisach, a więc były podstawą do wymierzenia kar pieniężnych.

Należy zauważyć, że w trakcie niniejszego postępowania uległ zmianie opisany wyżej stan prawny. Niemniej jednak stwierdzone u strony podczas kontroli nieprawidłowości w dalszym ciągu stanowią podstawę wymierzenia jej kar pieniężnych z tytułu wprowadzenia do obrotu zafalszowanych filetów rybnych oraz produktów nieodpowiadających jakości handlowej.

W złożonym odwołaniu strona nie kwestionowała ustaleń kontroli, ale wniosła o odstąpienie od wymierzonej kary pieniężnej. Strona stwierdziła, że informacje handlowe dla klientów podawane były na podstawie danych zawartych na opakowaniach zbiorczych oraz że nie było jej zamiarem wprowadzanie konsumentów w błąd co do jakości oferowanego towaru. Zdaniem strony ukaranie jej za brak informacji o okresie przechowywania przez konsumenta w przypadku opakowań krewetek jest krzywdząca, bo takiej informacji nie zamieścił producent ani importer towaru. W opinii strony podobnie było także w przypadku kostki z mintaja i brak wymaganych informacji (nazwy lub imienia i nazwiska producenta, wykazu składników oraz obszaru połowu) wynikał z niepodania go przez producenta. Strona

zwróciła także uwagę na fakt, że są to pierwsze nieprawidłowości odnotowane w jej sklepie i w związku z tym zdaniem strony, decyzja o ukaraniu jej jest krzywdząca.

Odnosząc się do powyższego Prezes UOKiK wskazuje, że w swoim odwołaniu strona koncentruje się wyłącznie na niewłaściwej jakości handlowej dwóch partii produktów, natomiast pomija całkowicie fakt, że w toku kontroli stwierdzono także dwie partie produktów zafałszowanych.

Dlatego też Prezes UOKiK podkreśla, że Śląski WIIH wymierzył stronie dwie kary pieniężne, tj.:

- na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 4 ww. ustawy o jakości handlowej karę w wysokości 1.000 zł (słownie: tysiąc złotych) z tytułu wprowadzenia do obrotu dwóch partii zafałszowanych ryb oferowanych do sprzedaży bez opakowań, z uwagi na podanie w ich oznakowaniu zaniżonej zawartości glazury

oraz

- na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ww. ustawy o jakości handlowej karę w wysokości 600 zł (słownie: sześćset złotych) z tytułu wprowadzenia do obrotu dwóch partii produktów nieodpowiadających wymaganiom w zakresie jakości handlowej z uwagi na nieprawidłowe oznakowanie.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że strona ponad wszelką wątpliwość wprowadziła do obrotu produkty zafałszowane oraz niewłaściwej jakości handlowej, a więc organ pierwszej instancji stwierdzając, tego typu delikty administracyjne zobligowany był wymierzyć kary pieniężne na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy o jakości handlowej. W związku z tym zgodnie ze zgromadzonym materiałem dowodowym oraz na gruncie stanu faktycznego i prawnego sprawy, Prezes UOKiK nie może uwzględnić prośby strony o odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej.

Wskazać należy, że od dnia 13 grudnia 2014 r. stosuje się rozporządzenie 1169/2011, w tym jego art. 6, zgodnie z którym każdemu środkowi spożywczemu przeznaczonemu do dostarczenia konsumentowi finalnemu lub do zakładów żywienia zbiorowego muszą towarzyszyć informacje na temat żywności zgodnie z tym rozporządzeniem. W myśl zaś art. 7 ust. 1 lit. a tego rozporządzenia 1169/2011, informacje na temat żywności nie mogą wprowadzać w błąd, w szczególności co do właściwości środka spożywczego, a w szczególności co do jego charakteru, tożsamości, właściwości, składu, ilości trwałości, kraju lub miejsca pochodzenia, metod wytwarzania lub produkcji. Natomiast zakres odpowiedzialności reguluje natomiast art. 8 tego rozporządzenia, zgodnie z którym:

- podmioty działające na rynku spożywczym w przedsiębiorstwach pozostających pod ich kontrolą nie mogą modyfikować informacji towarzyszących środkowi spożywczemu, jeżeli taka modyfikacja wprowadzałaby w błąd konsumenta finalnego lub w inny sposób zmniejszała poziom ochrony konsumentów i możliwości dokonywania świadomego wyboru przez konsumenta finalnego. Podmioty działające na rynku spożywczym są odpowiedzialne za wszelkie zmiany, których dokonują w informacjach na temat żywności towarzyszących środkowi spożywczemu (ust. 4.),

- bez uszczerbku dla ust. 2-4 podmioty działające na rynku spożywczym zapewniają przestrzeganie w przedsiębiorstwach pozostających pod ich kontrolą wymogów prawa dotyczącego informacji na temat żywności i odpowiednich przepisów krajowych mających znaczenie dla ich działalności i upewniają się, że wymogi te są spełnione (ust. 5).

Mając na uwadze powyższe, strona jako podmiot wprowadzający do obrotu na etapie sprzedaży detalicznej zakwestionowane produkty, jest odpowiedzialna za informacje na temat żywności i ponosi w związku z tym odpowiedzialność za ich obecność i rzetelność. Warto także podkreślić, że strona, jako profesjonalista na rynku spożywczym, prowadzący działalność gospodarczą od 1996 r., w tym sprzedaż ryb, skorupiaków i mięczaków jest zobowiązana do znajomości i przestrzegania przepisów związanych z wykonywaną przez nią działalnością.

W przypadku dwóch partii zafałszowanych filetów rybnych, strona w cenniku dla konsumentów, zamieściła nieprawdziwe, wprowadzające konsumenta w błąd, informacje dotyczące zawartości glazury – znacznie niższe - niż deklarowane przez producentów, a więc zmodyfikowała informacje o zawartości glazury. Zgodnie z danymi zawartymi na etykietach opakowań zbiorczych przedmiotowych filetów zawartość glazury wynosiła odpowiednio:

- dla filetów z flądry 20%, podczas gdy w cenniku dla konsumenta strona podała 5%,
- dla filetów z tilapii 30%, podczas gdy w cenniku dla konsumenta strona podała 20%.

Dodatkowo (oprócz nieprawdziwych informacji dotyczących zawartości glazury), strona w miejscu sprzedaży obu partii filetów oferowanych luzem nie dopełniła obowiązku poinformowania konsumentów o:

- nazwie albo imieniu i nazwisku producenta,
- wykazie składników,
- obszarze połowu oraz metodach produkcji.

Należy zaznaczyć przy tym, że wszystkie wymagane przez prawo dane zostały zamieszczone na etykietach opakowań zbiorczych i wystarczyło udostępnić je konsumentom.

Odnosząc się ściśle do treści złożonego odwołania, Prezes UOKiK zwraca uwagę, na fakt że ze zgromadzonego w postępowaniu materiału dowodowego (w tym fotografie etykiet opakowań) wynika, iż w przypadku kostki z mintaja, wbrew twierdzeniom strony, producent na opakowaniu zbiorczym prawidłowo oznakował przedmiotową kostkę z mintaja i zamieścił wszystkie informacje wymagane przez przepisy. Tym samym to strona nie dopełniła ciążących na niej obowiązków i nie uwidoczniała (przy oferowanej do sprzedaży luzem kostce z mintaja) wymaganych informacji.

W kwestii niepełnego oznakowania opakowań jednostkowych krewetek należy stwierdzić, że zgodnie z art. 17 rozporządzenia 178/2002, a także art. 8 ust. 5 rozporządzenia 1169/2011, podmioty działające na rynku spożywczym, zobowiązane są w przedsiębiorstwach będących pod ich kontrolą zapewnić kontrolowanie i przestrzeganie wymogów prawa żywnościowego. Strona przy zachowaniu odpowiedniej staranności była w stanie sprawdzić i ocenić czy oznakowanie krewetek było prawidłowe. Jednak wbrew obowiązującym ją przepisom nie upewniła się czy wprowadzane przez nią do obrotu krewetki są oznakowane w sposób zapewniający konsumentom wszystkie niezbędne informacje zwłaszcza, że swojej ofercie posiadała również prawidłowo oznakowane krewetki innego producenta w opakowaniach a' 500g. Nie ulega wątpliwości, że strona jako profesjonalista, prowadząca działalność gospodarczą od 1996 r. powinna znać obowiązujące przepisy.

Odnosząc się do stwierdzenia strony, że są to pierwsze nieprawidłowości odnotowane w jej sklepie i w związku z tym, decyzja o ukaraniu jej jest krzywdząca, Prezes UOKiK wskazuje, że przyjęte przez ustawodawcę brzmienie przepisów art. 40a ustawy o jakości handlowej wprowadza mechanizm polegający na tym, że każdy, w stosunku do kogo zostanie spełniona przesłanka wprowadzenia do obrotu artykułów rolno-spożywczych nieodpowiadających jakości handlowej (art. 40a ust. 1 pkt 3) i każdy, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno spożywcze zafałszowane (art. 40a ust.1 pkt 4) podlega innej karze, określonej w każdym z tych przepisów. Za każdy z tych czynów ustawodawca przewiduje karę w innej wysokości. Przy określaniu wysokości kary bierze się pod uwagę pięć przesłanek wynikających z art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej (stopień szkodliwości, stopień zawinienia, zakres naruszenia, dotychczasową działalność przedsiębiorcy i wielkość obrotu), które są ustalane w toku prowadzonego postępowania. Ustawodawca zakłada, więc istnienie zawinienia w każdej sytuacji wymierzania kary pieniężnej z tytułu naruszenia przepisów prawa żywnościowego.

W opinii Prezesa UOKiK wymierzenie kar w takiej wysokości, jak uczynił to organ pierwszej instancji, nie daje podstaw do ich kwestionowania. Wskazać należy, że fakt naruszenia przez stronę prawa żywnościowego po raz pierwszy został uwzględniony przez Śląski WIIH w toku miarkowania wymiaru sankcji co miało wpływ na wysokość orzeczonych kar, które oscylują wokół kar minimalnych jakie mogą być wymierzone za popełnienie deliktów określonych w ustawie o jakości handlowej. Prezes UOKiK zgadza się także z oceną pozostałych przesłanek dokonanych przez organ pierwszej instancji w odniesieniu do obydwu kar.

Zdaniem Prezesa UOKiK, wymierzona kara została ustalona w prawidłowej wysokości oraz jest współmierna i adekwatna do stwierdzonych nieprawidłowości. Zgodnie z art. 17 ust. 2 rozporządzenia 178/2002, kary mające zastosowanie w przypadku naruszenia prawa żywnościowego powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające. Skuteczność kary przejawia się w możliwości jej nałożenia i wyegzekwowania. Żeby kara była odstrasżająca musi być dotkliwa dla przedsiębiorcy. Kara nałożona na podmiot musi spełniać

także funkcję prewencyjną, tj. być ostrzeżeniem dla przedsiębiorcy, mającym na celu niedopuszczenie do powstania nieprawidłowości w przyszłości. Nałożona sankcja powinna spełniać także funkcję represyjną, czyli stanowić poważną dolegliwość, jednakże nie powinna eliminować przedsiębiorcy z obrotu gospodarczego. Dodać należy, że celem prawa żywnościowego, zgodnie z art. 8 rozporządzenia 178/2002, jest ochrona interesów nabywców, dlatego też jego przestrzeganie powinno stanowić podstawę dokonywania przez nich świadomego wyboru związanego ze spożywaną przez nich żywnością. Szczególnie należy wskazać, że celem ustawy o jakości handlowej jest przede wszystkim ochrona nabywców przed nieuczciwymi praktykami handlowymi, a więc kary wymierzane w tego rodzaju sprawach, po uwzględnieniu kryteriów ich wymierzania określonych w art. 40a ust. 5 ww. ustawy, nie powinny być symboliczne (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 28 lipca 2010 r., sygn. VI SA/Wa 769/10).

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Zatem, w myśl art. 127 § 2 k.p.a. w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 40a ust. 6 i 7 ustawy o jakości handlowej, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Katowicach w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary stanie się ostateczna.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 k.p.a. organ odwoławczy wydaje decyzję, w której utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie

Zgodnie z art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r., poz. 270 z późn. zm.) od niniejszej decyzji przysługuje skarga wnoszona do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, którą należy wnieść w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Do należności pieniężnych nie uiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r., poz. 749 z późn. zm.).

Z up. PREZESA
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
WICEPREZES

Dorota Karczewska

Otrzymują:

1. **Pan Rajmund Brzykey**
prowadzący działalność
gospodarczą pod nazwą
„ZPUH Rajmund Brzykey
Sklep Rybny Karaś”
ul. Juliana Ordona 7
40-164 Katowice
2. **Śląski Wojewódzki Inspektor**
Inspekcji Handlowej
3. a/a